

Nr 19.

Konstitutionsutskottets memorial med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande utskottets utlåtande nr 13 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet m. m., ävensom i ämnet väckta motioner.

I sitt utlåtande nr 13 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 88 med förslag till 1) lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet; 2) lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad; 3) lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 259) om församlingsstyrelse; 4) lag angående ändring i lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm; 5) lag angående ändrad lydelse av 23 och 70 §§ lagen den 6 juni 1930 (nr 260) om församlingsstyrelse i Stockholm; 6) lag angående ändring i lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting; 7) förordning om ändrad lydelse av 146 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379); samt 8) lag angående ändrad lydelse av 6 § lagen den 30 juni 1943 (nr 436) om vägnämnder och länsvägnämnder, jämte i ämnet väckta motioner, hemställde konstitutionsutskottet bland annat, att riksdagen måtte antaga dels de i propositionen framlagda, under punkterna 1)–6) och 8) upptagna lagförslagen, dels ock ett av utskottet, i anledning av det i propositionen framlagda, under punkt 7) upptagna förslaget, tillstyrkt, såsom utskottets förslag betecknat förslag till Förordning om ändrad lydelse av 146 § 1 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag ha kamrarna vid behandling av utskottets förevarande utlåtande bifallit nyssberörda, av utskottet tillstyrkta författningsförslag, varjämte andra kammaren företagit den ändringen i utskottets motivering, att andra stycket å s. 16, vilket börjar med orden »I ett avseende» och slutar med orden »icke härav», skulle utgå.

Med anledning av vad sålunda förekommit har utskottet förehaft frågan om sammanjämkning av den sakliga skiljaktighet, som föreligger mellan kamrarnas beslut, och vars närmare innebörd framgår av det härvid såsom bilaga fogade utdraget ur utskottets berörda utlåtande i vad detta avser pension åt kommunala förtroendemän.

Sammanjämknngen har synts utskottet böra äga rum på det sätt, att första kammaren förenar sig med andra kammaren om dess beslut beträffande utskottets motivering i dess förevarande utlåtande.

Utskottet hemställer alltså,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens beslut beträffande motiveringen i konstitutionsutskottets förevarande utlåtande nr 13.

Stockholm den 16 maj 1950.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Jones Erik Andersson, Gottfrid Karlsson, Karl August Johanson, Elmgren, Björck, Lindén, Hällgren, Gustav Emil Andersson och Stener; samt

från andra kammaren: herrar Hallén, Swedberg, Spångberg, Nolin, Nordkvist, Hansson i Skediga, Häckner och Edberg.

Reservation

av herr *Hällgren*.

Bilaga.

Nr 13.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

Pension.

Utskottet.

Vid ställningstagandet till frågan huruvida vissa förtroendemän böra kunna komma i åtnjutande av pension ha meningarna brutits. Såväl inom kommittén som bland remissinstanserna och i motionen I: 388 ha betänkligheter anförts mot införandet av bestämmelser om pension. Det synes utskottet, att de anförda betänkligheterna inrymma överdrivna farhågor om en alltför extensiv tillämpning av pensionsreglerna. De i lagtexten angivna förutsättningarna för utgivande av pension liksom det föreslagna underställningsförfarandet utgöra i förening med kommunernas naturliga återhållsamhet i ekonomiska frågor enligt utskottets mening tillräcklig garanti för att missbruk i förevarande avseende icke skall behöva förekomma. Utskottet vill emellertid för sin del understryka nödvändigheten av en restriktiv tillämpning av pensionsreglerna i anslutning till uttalandena i kommittébetänkandet och propositionen, vilka jämte riksdagens egna uttalanden i ämnet böra vara vägledande för länsstyrelserna vid bedömandet av underställda beslut.

Utskottet tillstyrker sålunda förslaget att pension under de givna förutsättningarna må kunna utgå till vissa kommunala förtroendemän och avstyrker alltså motionen I: 388.

Vad härefter angår de närmare förutsättningarna för utgivande av pension synas dessa sådana de angivits av kommittén och departementschefen i huvudsak väl avvägda.

I ett avseende vill utskottet emellertid förorda en annan bedömningsgrund för pension, nämligen i frågan huruvida densamma bör vara beroende av att förtroendemannen åtnjutit arvode eller ej. Fall kunna uppkomma, då förtroendemän, som ägnat övervägande delen av sin arbetstid åt de kommunala uppdragen utan att därför åtnjuta arvode, bör kunna tilldelas pension. Ehuru dessa fall torde bliva relativt sällsynta, böra enligt utskottets mening de uttalanden som göras i lagstiftningens förarbeten icke förhindra utgivande av pension till förtroendemannen. Utskottets ståndpunkt härvidlag medför även, att den relation emellan arvode och pension,

som kommittén förutsatt skola råda, i vissa fall icke kan upprätthållas. Någon ändring i lagtexten föranledes icke härav.¹

Att, på sätt i motionen II: 479 föreslås, bestämmelser om pension skola intagas i de kommunala reglementena finner utskottet mindre lämpligt. Risk föreligger nämligen därvid, att pensionering skulle bli följd i större utsträckning än som är nödvändig vid individuella pensionsbeslut i efterhand, vartill kommer svårigheten att vid förtroendeuppdragets början förutse de omständigheter som i det särskilda fallet kunna berättiga till pension. Till vad departementschefen i förevarande avseende anförut sluter sig utskottet även i övrigt. Utskottet, som sålunda icke kan tillstyrka bifall till vad i förevarande motion anförts, vill dock framhålla, att den ordning motionären åsyftar i särskilda fall kan vara ändamålsenlig och då bör kunna genomföras.

¹ Enligt andra kammarens beslut skall förevarande stycke utgå.